

МОРФО-БІОХІМІЧНИЙ СПЕКТР КРОВІ ОВЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ГІРСЬКОКАРПАТСЬКОЇ ПОРОДИ ЗА РІЗНИХ УМОВ РОЗВЕДЕННЯ

*Т. В. Чокан, к. с.-г. н., Є. І. Федорович, д. с.-г. н.
tchokan@ukr.net*

Інститут біології тварин НААН, м. Львів

Кров одна з найбільш спеціалізованих тканин організму вивчення якої як технічно, так і методично є чи не найлегше і доступніше. Кров біологічна рідина, яка насамперед забезпечує клітини органів і тканин поживними речовинами та киснем з одночасним виділенням з них не потрібних кінцевих продуктів їх обміну, що сприяє нормальному функціонуванню організму. Кровоносна система пов'язує багато видів спеціалізованих клітин між собою. Поряд із згадуваними функціями кров приймає участь у стабілізації постійної температури тіла, забезпечує імунні властивості організму і бере участь в гормональній регуляції усіх функцій. Кровоносна система у людини і тварин сприяє підтриманню збалансованих внутрішніх умов, навіть тоді, коли зовнішні умови підпадають змінам.

Ведення вівчарства у гірських районах Карпат має свою специфіку, яка полягає у тому, що на цій території є можливість розведення практично лише гірських порід овець, зокрема української гірськокарпатської. Розведення овець у гірській зоні дещо відрізняється від утримання тварин на рівнинах. Однією з особливостей є літнє полонинне перебування тварини на високогірних пасовищах у більш складних кліматичних та рельєфних умовах, що відповіно має вплив як на індивідуальні особливості росту і розвитку тварин, так і на перебіг процесів які відбуваються в середині організму.

З огляду на вище викладене певний інтерес представляють результати досліджень морфо-біохімічного спектру крові овець української гірськокарпатської породи за різних агро-екологічних умов утримання у Карпатському регіоні.

Для досліджень було підібрано за принципами аналогів по 10 голів вівцематок 30-місячного віку української гірськокарпатської породи у СФГ «Салдобош» (с. Стеблівка Хустського району, низинна зона) та СФГ «Банський» (с. Луг Рахівського району Закарпатської області, гірська зона).

Морфо-біохімічний статус оцінювали на основі аналізу показників крові, яку брали із яремної вени в ранковий час за годину до годівлі і напування тварин. Біохімічні показники крові були визначені з допомогою біохімічного аналізатора, морфологічні — загальноприйнятими методиками.

Насамперед слід сказати, що морфологічні та біохімічні показники крові у досліджуваних вівцематок знаходилися в межах фізіологічної норми. При цьому було виявлено ряд міжгрупових відмінностей. Так, у крові тварин які утримувалися в низинній зоні вміст загального білка становив $72,85 \pm 2,792$ г/л, глюкози — $3,05 \pm 0,231$ ммол/л, що на $1,26$ г/л та $0,07$ ммол/л менше ніж у вівцематок з гірської зони. Всі інші досліджувані біохімічні показники крові перебували на вищому рівні у тварин яких розводять на низині. Вміст холестерину у крові тварин СФГ «Салдобош» становив $4,38 \pm 0,104$ ммол/л, Са — $2,73 \pm 0,188$ ммол/л, Р — $1,86 \pm 0,109$ ммол/л та активність лужної фосфатази — $326,23 \pm 23,482$ ммоль/с*л, АСТ — $22,42 \pm 1,62$ мккат/л, і АЛТ — $69,36 \pm 4,73$ мккат/л, що на $0,12$ ммол/л, $0,11$ ммол/л, $0,12$ ммол/л та $11,68$ ммоль/с*л, $2,25$ мккат/л і $4,82$ мккат/л більше ніж овець СФГ «Банський».

Одержані нами результати досліджень морфологічних показників крові свідчать, що кількість еритроцитів та вміст гемоглобіну були вірогідно вищими у вівцематок гірської зони і становили $10,53 \pm 0,382$ млн./мк л та $128,84 \pm 9,118$ г/л, тоді як у ровесників з низинної зони — $8,82 \pm 0,275$ млн./мк л ($P < 0,001$) та $101,67 \pm 8,450$ г/л ($P < 0,05$), відповідно. Натомість кількість лейкоцитів виявлених у крові тварин СФГ «Банський» складала $7,92 \pm 0,481$ млн./мк л, що на $1,42$ тис./мк л ($P < 0,05$) менше ніж у тварин СФГ «Салдобош».

Отже, за дослідженими показниками білкового, вуглеводного, ліпідного та мінерального обмінів встановлено ряд між групових відмінностей в залежності від агро-екологічних зон розведення тварин, хоча слід наголосити, що дані різниці не набули вірогідного характеру. Більш суттєві різниці виявлено за морфологічними показниками крові, зокрема вища кількість еритроцитів і вмісту гемоглобіну та менша кількість лейкоцитів притаманна вівцематкам з гірської зони розведення.

Дані дослідження мають перспективу в напряму пошуку корелятивних зв'язків між морфо-біохімічними і продуктивними показниками овець, які можуть бути використані з метою вдосконалення продуктивних якостей даної породи.